

הנקודה השבועית

לתועלת הלומדים, מובא בזה תוכן וסיכום קצר מה'ליקוט השבועי' - בשלח תשל"ד (לקו"ש חלק יא ע' 55); הסיכום על אחריות הכותב בלבד.

א. בפרשתנו מסופר, שבהמשך לשירת הים של משה ובני ישראל, הרי "ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאנה כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות". רש"י מעתיק את המלים "ותקח מרים הנביאה" - ומפרש: "היכן נתנבאה? כשהיתה אחות אהרן, קודם שנולד משה, אמרה עתידה אמי שתלד בן וכו'". ויש להבין: איך שייך זה שמרים נתנבאה על זה שמשם עומד להיוולד - ל"פשוטו של מקרא" בכתוב כאן?

ב. לרש"י הוקשתה קושיא פשוטה בכתוב כאן: מדוע מציינים את מרים כ"נביאה"? וכי מה שייכת נבואה שענינה ידיעת עתידות - לזה שמרים לקחה תוף ואמרה שירה?

ג. ומכח הקושי (הנ"ל ס"ב) למד רש"י, שהכתוב מתכוון להסביר את העובדה שמרים הרשתה לעצמה לעשות מעשה גדול של אמירת שירה בהשתתפות כל הנשים - בלי לשאול לדעת משה רבינו! וזה מוסבר בתואר "הנביאה אחות אהרן", שמשמעותו כי מרים התנבאה כשהיתה אחות אהרן לבדו, עוד לפני שנולד משה; וכיון שמרים היתה נביאה כה גדולה וותיקה, (ובידה אף נמסרה הנבואה על לידת משה עצמו), אין פלא שלקחה לעצמה את הזכות להנהיג את שירת הנשים.

ד. אלא שעדיין קשה (על ההסבר שבס"ג), כי לכאורה - אם כוונת הכותב להאדיר ולהגדיל את ערכה ומעמדה של מרים, היה מתאים יותר לומר "מרים הנביאה אחות משה"! ולכן מוסיף רש"י הסבר נוסף לתואר "אחות אהרן": "לפי שמסר נפשו עליה כשנצטרעה - נקראת על שמו". (העובדה שרש"י מציב זה כהסבר שני בלבד - מובנת: המאורע שבו מרים נצטרעה ואז מסר נפשו אהרן עליה - היה מאוחר בהרבה מאשר הזמן שעליו מסופר בפרשתנו. ועוד: מאורע זה מזכיר מצב שלילי ביחס למרים, דבר שלא מתאים כ"כ לכאן).

ה. ובפנימיות הענינים: שני הפירושים ברש"י מדגישים צדדים הפוכים. הפירוש הראשון מדגיש את מעמדה הגבוה של מרים אפילו ביחס למשה רבינו (וכן ביחס לאהרן אחיה ועמרם אביה - שדוקא היא קיבלה את הנבואה על לידת משה ולא הם), ואילו הפירוש השני מדגיש את העובדה שמרים "לא הסתדרה" בכחות עצמה והיתה צריכה את עזרתו של אהרן.

וההוראה מזה - לנשי ובנות ישראל: מחד גיסא, יש כמה מעלות בנשים שאינן קיימות באנשים; אולם מאידך, כדי שיתגלו המעלות הללו הקיימות בהן, עליהן להתנהג באופן של "אשה כשרה העושה רצון בעלה", מתוך הכרה בכך שהצלחת האשה תלויה בזה שהיא "נקראת על שמו" של האיש. - ועד לקיום היעוד "נקבה תסובב גבר", בגאולה העתידה במהרה בימינו.

קביעות שבועית בלקוטי שיחות
ואתם תלוקטו

לקבלת העלון ולהערות: rizz@neto.bezeqint.net • לפרטים והקדשות: 050.412.5205

לע"נ מרת שיינדל ב"ר יעקב יוסף ע"ה רייצעס - נלב"ע אור לח' טבת תשנ"ד